

PAPER DETAILS

TITLE: Kastamonu İlinde Turizm Türleri Farkındalığı Üzerine Bir Ölçüm

AUTHORS: Hakkı ÇILGINOĞLU, Ümit ÇELEBİCAN

PAGES: 42-62

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2806637>

Kastamonu İlinde Turizm Türleri Farkındalığı Üzerine Bir Ölçüm

Dr. Öğr. Üyesi Hakkı ÇILGINOĞLU
(Sorumlu yazar)
Kastamonu Üniversitesi
hcilginoglu@kastamonu.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0002-6787-3397>

Ümit ÇELEBİCAN
Abdurrahmanpaşa Lisesi
nahit-37@hotmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-8659-4123>

DOI: <https://doi.org/10.37847/tdtad.1213073>

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Makale Gönderim Tarihi: 02.12.2022

Makale Kabul Tarihi: 07.12.2022

Özet

Amaç: Uluslararası turizm anlayışındaki yeni eğilimler ve oluşan yeni turizm türleri 1980'lerden itibaren Türkiye'nin turizm politikalarına yansımış, bu doğrultuda ve yeni anlayışa uygun turizm politikalarının üretilmesini sağlamıştır. Bu durum, yeni ve farklı eğilim ve politikalarla yaz turizminin yanında ortaya çıkan termal turizm, kış turizmi, inanç turizmi gibi diğer alternatif turizm türleri ile ilgili reklam, tanıtım gibi çeşitli bilgilendirme çalışmaları kanalıyla vurgu yapılmasını, bu türler hakkında böylece farkındalıkların oluşturulmasını ihtiyaç hâline getirmiştir. Bu gerekliliklere istinaden araştırmada Kastamonu Merkez ilçede yaşayanların yaz turizmi, kış turizmi, etkinlik turizmi, doğa turizmi, kültür turizmi, keşif turizmi, macera turizmi ve inanç turizmi ile ilgili farkındalığının ölçümü amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu amaca ulaşmak için gerekli izinlerin alınması sonrasında Kastamonu ili Merkez ilçesinde en az üç yıl süre ile yaşamış 20 yaş üstü 518 katılımcıdan oluşan örneklem grubuna anket uygulaması yapılmıştır. Araştırmada kolayda örnekleme metodu uygulanmıştır ve veriler gönüllülük esasına dayalı olarak Google form aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmada elde edilen nicel verilerin analizi SPSS 26 Windows Paket İstatistik Programı kullanılarak yapılmış; verilerin analizinde, betimleyici istatistiklerin yanı sıra Ki-Kare Testi uygulanmıştır.

Bulgular: Araştırma sonucunda, araştırmaya katılan katılımcıların cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, meslek durumu ve aylık gelir durumlarına göre turizm türleri ile ilgili bilgi sahibi olma durumları arasında anlamlı farklılıkların olduğu görülmüştür.

Tartışma: İlgili kurum ve kuruluşların kendi aralarındaki iş birliklerini artırmaları, turizm farkındalığı ile ilgili daha çok proje ortaya koymaları, maviyle yeşilin kucaklaştığı, 3 millî parka sahip, Karadeniz iklimi ile karasal iklimin kucaklaştığı, pek çok medeniyete ev sahipliği etmiş, Evliyalar Şehri Kastamonu'da kültür turizminden inanç turizmine, yaz turizminden kış turizmine tüm turizm türlerinin gelişmesine katkı verecektir.

Anahtar Kelimeler: Kastamonu, Turizm, Kitle Turizmi, Alternatif Turizm, Farkındalık.

An Evaluation on Awareness of Tourism Types in Kastamonu Province

Abstract

Aim: New trends in the understanding of international tourism and new types of tourism have been reflected in Turkey's tourism policies since the 1980s, and have led to the production of tourism policies in line with this new understanding. This situation has necessitated emphasizing other alternative tourism types such as thermal tourism, winter tourism, faith

tourism, which emerged alongside summer tourism with new and different trends and policies, through various information activities such as advertisements and promotions, and thus creating awareness about these types. Based on these requirements, in this research, it is aimed to measure the awareness of the people living in the central district of Kastamonu about summer tourism, winter tourism, activity tourism, nature tourism, cultural tourism, exploration tourism, adventure tourism and faith tourism.

Method: In order to achieve this aim, after obtaining the necessary permissions, a questionnaire was applied to the sample group consisting of 518 participants over the age of 20 who lived in the central district of Kastamonu for at least three years. In this research convenience sampling method was used and data were collected via Google forms based on the criterion of volunteering. The analysis of the quantitative data obtained in the research was made using SPSS 26 Windows Package Statistics Program, and in the the analysis of the data, the Chi-Square Test was applied as well as the descriptive statistics.

Findings: As a result of the research, it was seen that there were significant differences between the participants' knowledge about tourism types according to their gender, marital status, education level, occupation status and monthly income.

Discussion: Relevant institutions and organizations increase their cooperation among themselves, put forward more projects related to tourism increase, culture in Kastamonu, the City of Saints, where blue and green embrace, which has three national parks, where the Black Sea climate and continental climate embrace, home to many civilizations. It will contribute to the course of all tourism, from culture tourism to faith tourism, from summer tourism to winter tourism.

Keywords: Kastamonu, Tourism, Mass Tourism, Alternative Tourism, Awareness.

Giriş

Yeryüzündeki farklı kültür ve coğrafyalar, insanların dikkat ve ilgisini çekmiş; bu ilgi, turizm olgusunu doğurmuştur. Böylece ortaya çıkan turizm hem mekânı ve kültürü etkilemekte hem de kültürden ve mekândan etkilenmekte, bu etkileşimde birlikte tüm dünyayı etkileyen bir faaliyet olmaktadır (Emekli, 2006). Günümüzde bu etkinin farkında olan ülkeler, kalkınmanın da önemeli bir aracı olarak gördüklerinden turizm sektörüne büyük önem vermektedirler (Mursalov, 2009). Bu önem neticesinde turizm işletmeleri, farklı arayışlara girerek alternatif turizm faaliyetlerinin oluşmasını sağlamıştır. Şirketler, bu arayışta şüphesiz kâr ve sürdürülebilirliği de göz önünde bulundurmuşlardır (Akyol ve Akkaşoğlu, 2021).

Uluslararası turizm anlayışındaki bu yeni eğilimler ve oluşan yeni turizm türleri Türkiye'nin turizm politikalarına yansımış, bu doğrultuda ve yeni anlayışa uygun turizm politikalarının üretilmesini sağlamıştır. Böylece dinamik yapısıyla dünyaya entegre olabilen Türkiye, 1980'lerden başlayarak özel ilgi alanlarına yönelik alternatif turizm türlerine doğru yol almıştır (Soyak, 2014). Turizm politikalarının etkisi ve turizm sektörünün çalışmalarıyla birlikte insanların gelir ve eğitim seviyelerinin yükselmesi de deniz-kum-güneş üçlüsünden oluşan kitle turizm anlayışının ötesine geçme ihtiyacını ortaya çıkarmış, insanları alternatif turizm arayışına itmiştir. Örneğin kendisini geliştirmek ve yeni kültürler ve değerler tanımak isteyen birey, kültürel mirasa önem vererek kültür turizmine yönelmiştir (Şengül ve Çılğinoğlu, 2021). Bu

yönelimde olduğu gibi farklı nedenlerle yaz turizminin yanında ortaya çıkan termal turizm, kış turizmi, inanç turizmi gibi diğer turizm çeşitleri ile ilgili reklam, tanıtım vb. çalışmalarla vurgu yapılması, bu türler hakkında böylece farkındalıkların oluşturulmasının gerekli olduğu söylenebilir (Atasoy, Efe ve Soykan, 2008). Belirtilmesi gereken diğer önemli bir husus da turizm sektöründe başarılı olabilmenin turistlerin beklenti ve taleplerinin çok iyi bilinmesiyle mümkün olacağıdır (Tan ve Yıldırım, 2019). Bu taleplere doğru arzı sağlayabilmek için turizm sektörü içinde bulunanlarla birlikte bölge halkının da bu turizm türlerini tanımasının gerektiği söylenebilir.

Literatürde turizm türleri ile ilgili pek çok çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Örneğin; turizmin doğal mekânı kullanımından hareketle kırsal turizm (Soykan,1999), kırsal turizmin gelişimi ile kırsal turizmin kırsal alanlar üzerindeki etkilerini açıklamak (Çeken, Dalgın ve Çakır, 2012) kültür turizmine ve coğrafya-kültür-turizm ilişkisi üzerinde durularak coğrafyanın kültür turizmi araştırmalarındaki önemini ortaya koymak (Emekli, 2006), turizmi belirli bir zaman ve mekânla sınırlamamak ve çevre kirliliğini önleyici önlemler almaya yönelik insanlarda farkındalık oluşturmak (Çelik, 2018), Anadolu'nun dört manevi direğinin –evtad-ı erbaa- inanç turizmi kapsamında, Kastamonu ilinde tanınma ve bilinme durumlarını ölçme (Avcı ve Doğan, 2020) amaçlarıyla yapılmış çalışmalar mevcuttur. Bu çalışmalar, çeşitli turizm türleriyle ilgili ve/veya farkındalık amacıyla oluşturulmuşsa da çalışmaların “Kastamonu İlinde Turizm Türleri Farkındalığı Üzerine Bir Ölçüm” adlı çalışmanın aksine bölgede yaşayan farklı yaş grubundaki ve sosyo-ekonomik durumdaki bireyler tarafından turizm çeşitlerinin bilinirlik sayılarını ölçüp farkındalık sağlamaya yönelik olmadığı görülmektedir. Bu çalışmada Kastamonu Merkez ilçede yaşayanların yaz turizmi, kış turizmi, etkinlik turizmi, doğa turizmi, kültür turizmi, keşif turizmi, macera turizmi ve inanç turizmi türleri ile ilgili hem farkındalık oluşturmak hem de mevcut farkındalığının ölçümü amaçlanmıştır. Dolayısıyla bu çalışma, literatüre bu sonuçların eklenmesiyle hem bugüne veri sağlayarak ışık tutması hem de ileride yapılacak çalışmalar için yol gösterici olması yönüyle diğer çalışmalardan ayrılmakta ve literatürdeki boşluğu doldurmaktadır çünkü literatürde turizm türlerinin bilinirlik durumlarına yönelik katılımcıların demografik durumlarına göre anlamlı bir farklılığın olup olmadığı durumuyla ilgili önceden yapılmış herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

Kavramsal Çerçeve

Kastamonu Hakkında

Kastamonu'nun Türkiye üzerindeki yeri ve genel coğrafya özellikleri

Kastamonu ili, Türkiye'nin Batı Karadeniz Bölümü'ndedir. İlin doğusunda Sinop ve Çorum, batısında Bartın ve Karabük; güneyinde ise Çankırı illeri bulunur. Kuzey yönündeki İsfendiyar ve güneyindeki Ilgaz Dağları Kastamonu ilinin önemli dağ sıralarıdır (Güzey, 2001). Bu dağların kıyıya uzanışı, yükseklik farkı ve denize göre konum nedenleriyle kıyı kesimlerde görülen tipik Karadeniz ikliminin yerini iç kesimlere doğru karasal iklim alır. Bu bakımdan Kastamonu ilinde farklı iklimleri bir arada bulmanın mümkün olduğu söylenebilir (Coşkun, 2021).

Kastamonu'da Bulunan Millî Parklar

Ilgaz Dağı Millî Parkı

Ilgaz Dağı Millî Parkı, Batı Karadeniz Bölümü'nde, Kastamonu ve Çankırı sınırları içinde konumlanmıştır. Kastamonu-Ankara karayolunun içinden geçtiği Millî Park, Kastamonu merkezine 40, Ankara'ya ise 200 kilometre uzaklıktadır. Orta Anadolu'dan Kuzey Anadolu'ya geçiş üzerinde yükselen Ilgaz Dağı'nın arazi yapısı genellikle serpantiler, şiştiler ve volkanik kayalardan ve çeşitli karakterlerde vadi, sırt ve doruklardan oluşmuştur. Ayrıca jeomorfolojik yapısıyla dağın peyzaj özellikleri dikkat çeker. Karaçam, kızılçam, köknar hâkim ağaç türleri, Ilgaz Dağı'nın eteklerinden yüksek kesimlerine doğru gelişme göstermiştir. Yıl boyunca akışını sürdüren akarsuları ve zengin bitki örtüsü sayesinde karaca, geyik, yaban domuzu, kurt, ayı, tilki gibi türlerden oluşan yaban hayatın yaşayışına uygun bir ortamı vardır (kastamonu.ktb.gov.tr).

Küre Dağları Millî Parkı

37 bin hektarlık yüzölçümüne sahip Küre Dağları Millî Parkı, Batı Karadeniz Bölümü'nde bulunmaktadır. Küre Dağları üzerindeki millî park, en zengin flora ve faunaya sahip, bakir yörelerindendir. Büyük bir bölümü Kastamonu İli sınırları içindedir ve millî park çevresinde Azdavay, Pınarbaşı, Ulus, Bartın, Kurucasıle, Amasra ve Cide bulunmaktadır. Türkiye'deki tabiat yürüyüşü alanları arasında önemli bir yere sahip parkta geyik, karaca, ayı, kurt, tilki, çakal, tavşan, yaban domuzu, ötücü ve yırtıcı kuşlar ile sürüngenler yaşamaktadır. Ayrıca içinde Valla, Aydos ve Horma Kanyonları; Ilgarini, Mantar, Kuyluş, Ejderha Ağzı Mağaraları, Ilıca Şelalesi bulunan Küre Dağları Millî Parkı, 8 Ekim 2012 tarihinde Pan Parks sertifikası almıştır (kastamonu.ktb.gov.tr).

İstiklal Yolu Tarihî Millî Parkı

İnebolu-Küre-Seydiler-Kastamonu-Ilgaz-Çankırı-Kalecik-Ankara güzergâhı üzerinde yer alan İstiklal Yolu Türkiye'nin 44. millî parkıdır; yaklaşık uzunluğu 340 kilometre olan park 3 il, 7 ilçe ve 21 köyden oluşan 31 yerleşimden geçer (tarimorman.gov.tr). Bununla birlikte Türkiye'deki millî parklardan çeşitli yönleriyle farklılık gösteren İstiklâl Yolu Tarihî Millî Parkı için koruma altına alınmış sahalar bütünü olduğu söylenebilir. Öyle ki İstiklâl Yolu'nun Kastamonu yönünden 9,2 kilometresi Ilgaz Dağı Yaban Hayat Geliştirme Sahası'ndan devamındaki 56 kilometrelik bölümü ise Ilgaz Dağı Millî Parkı'ndan geçmektedir (Taşlıgil, 2020).

Türkiye tarihinde Kastamonu ilinin ve İstiklal Yolu'nun Kurtuluş Savaşı'nın zaferle sonuçlanmasına önemli katkıları olmuştur. Parkın tarihî niteliği bu dönemden gelmektedir. Kastamonu, düşman işgaline uğramamasına rağmen Kurtuluş Savaşı'nda etkin bir şekilde görev almış; İnebolu'dan Ankara'ya kadar uzanan yol ile İstanbul-Ankara bağlantısı hâlinde tüm cephelere uzanan lojistik sevkiyatın başlangıç noktası olmuştur. İstiklal Savaşı yıllarında sosyo-ekonomik bakımdan zor günler yaşayan Kastamonulular, gerek en çok şehit veren illerden olması gerek mücadeleye verdiği

lojistik destek ve gerekse siyasi olarak Mustafa Kemal Paşa ile birlikte hareket etmesiyle zaferin kazanılmasında önemli rol üstlenmiştir (Özlü, 2019).

Kastamonu Tarihi

Bilinen tarihi Hitit İmparatorluğu ile yaklaşık MÖ 1700'lü yıllardan itibaren başlayan Kastamonu; Frig, Pers, Roma ve Bizanslılara da mekân olmuş, bu nedenle günümüzde birçok kültürün mirasçısı konumundadır. Kastamonu, ilk defa Danişmentliler zamanında Ahmet Gazi'nin Oğlu Gümüş Tekin Dönemi'nde, 1105'te, Türklerin eline geçmiştir. Bir asır kadar Danişmentliler idaresinde kalan şehir ve çevresi, 15 yıl süre ile Bizanslıların hâkimiyetine tekrar geçse de 1213'te Anadolu Selçuklu Sultanı Alaaddin Keykubat'ın emriyle Hüsamettin Çobanbey tarafından zaptedilmiştir. Daha sonra 1309'da Candaroğulları Beyliği kurulmuş ve Çobanoğulları hâkimiyetine son verilmiştir. İsfendiyar Bey'den sonra İsfendiyaroğulları adını da alan Candaroğulları Beyliği, önemli bir ilim ve kültür merkezi olmuş, bu dönemde pek çok ilim adamı ve sanatkâr yetişmiştir. Beylik, Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde 1460'ta Osmanlı idaresine girmiştir. Millî Mücadele yıllarında ise lojistik destek bakımından en güvenilir bölge olması nedeniyle Kastamonu'nun istiklalin kazanılmasında büyük katkısı olmuştur. Özellikle Ankara'ya İnebolu-Kastamonu-Ankara güzergâhını içine alan İstiklal Yolu'yla yiyecek, giyecek, para, cephane ve silah nakledilmiştir (dhmi.gov.tr).

Kastamonu ve Turizm

Batı Karadeniz Bölgesi'nde bulunan Kastamonu ili, Karadeniz'in en uzun sahil şeridine sahiptir. Kastamonu, güneyinde Ilgaz Dağı Millî Parkı, kuzeybatısında Küre Dağı Milli Parkı, gerek bu parkların bünyesinde gerek dışında kanyonlar, yaylalar ve birçok şelale başta olmak üzere pek çok doğal ve tarihî dokuyu barındırmaktadır. Özellikle söz konusu parklar, flora ve fauna türleri bakımından zengindir (Oktay, İşlek ve Yaşar, 2016). Hem doğal, tarihî, kültürel zenginliği hem de mimari dokusu, coğrafi yapısı ve iklimiyle Kastamonu ilinin tüm turizm türlerine uygun potansiyele sahip olduğu söylenebilir. Cide ilçesinde Belediye Plajı, Kadınlar Plajı, Kumluca Yolu Kumsalı, Akbayır Köyü Kumsalı; Doğanyurt'ta Liman İçi Plajı, Kadınlar Plajı Kumsalı; İnebolu'da Boyranaltı Plajı, Gemiciler Köyü Plajı, Özlüce Plajı; Bozkurt'ta Yakaören (İlişi) Kadınlar Plajı, Yakaören (İlişi) Çınar Altı Plajı; Abana'da Belediye Halk Plajı, Tatil Köyü Kumsalı, Hacı Veli Köyü Kumsalı; Çatalzeytin'de Ginolu Kumsalı ilin deniz turizmi bakımından zenginliğini göstermektedir. Yine Çatalzeytin ilçesindeki Ginolu Arkeolojik ve Tabii Sit Alanı doğal güzellikleriyle turistler için cazibe merkezidir. Ayrıca Abana, İnebolu, Doğanyurt, Cide, Çatalzeytin ilçelerinin sahillerinde yat turizmine uygun koylar vardır (kastamonu.ktb.gov.tr). Batı Karadeniz bölgesinin en büyük illerinden biri olan Kastamonu, doğa turizmi potansiyeli bakımından da oldukça önemli bir yere sahiptir. Kastamonu'da dağ, kanyon, şelale, mağara, yaylalardan oluşan el değmemiş, nispeten bozulmamış ve kirletilmemiş pek çok alan bulunmaktadır. İl, bu şekilde doğal güzelliklere sahip ender şehirlerden biridir (Zengin, Koç ve Ulama, 2019). Bu el değmemiş yapı etkinlik, doğa, keşif, macera gibi birçok alternatif turizm türü bakımından ili elverişli hâle getirmektedir. Ayrıca Kastamonu, neolitik dönemden itibaren günümüze farklı medeniyet ve devletlere

mekân olduğundan zengin tarihî geçmişe sahip bir şehirdir. Şehir, Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşmasıyla birlikte İslamiyet etkisinde bir kültür ve inanç merkezi hâlini almış ve tarihi seyirde, kendisini korumayı başarabilmiştir. Bu tarihî ve manevi atmosfer, Kastamonu şehrini kültür ve inanç turizmi açısından önemli hâle getirmiştir (İbret, Aydınözü ve Uğurlu, 2015).

Turizm türleri

N. Kozak, M. A. Kozak ve M. Kozak (2021) turizmi öncelikle beş ana başlıkta vermektedir. Bu ana başlıkları ise katılanların kişi sayısına göre, ziyaret ettikleri yerlere göre, yaşları bakımından, sosyo-ekonomik durumlarına göre ve amaçlarına göre alt başlıklarla gruplandırmıştır. Bu gruplandırmada turizm faaliyetlerinde bireysel katılımın; bir ülke vatandaşlarının kendi ülkelerinde ya da yabancı bir ülkeye seyahatleriyle birlikte katılanların yaşlarının, sosyo-ekonomik durumlarının ve amaçlarının temel alındığı görülmektedir. Bu araştırmada Kastamonu Merkez ilçede yaşayanların yaz turizmi, kış turizmi, etkinlik turizmi, doğa turizmi, kültür turizmi, keşif turizmi, macera turizmi ve inanç turizmi ile ilgili farkındalığının ölçümü amaçlanmıştır.

Yaz (deniz) turizmi

Turizmin başlıca öğelerinden olan denizin ortaya çıkardığı ve bu turizm türü için gerekli uzun ve uygun kıyılar, temiz deniz, tarihî ve doğal güzellikler ile birlikte uygun iklim koşullarına sahip olduğundan Türkiye'de talebin en çok olduğu ve en çok gelişme göstermiş bir turizm türüdür. Bu turizm türünde turistler, deniz-kum-güneş üçlüsü olarak ifade edilen deniz ya da kıyı turizminden yararlanırlar (Kozan, Kozan, Özdemir, Özdemir ve Günlü, 2015; Kozak vd., 2021).

Kış turizmi

Merkezinde kayak sporu olan ve bu spora uygun karlı ve eğimli yerlere yapılan seyahat, konaklama ve diğer hizmetlerden yararlanmayı içine alan etkinliklerin tamamıdır (İncekara, 1998).

Etkinlik turizmi

Son yıllarda sağlıklı yaşam için yaşam boyu spor, kişisel gelişim, yeni deneyimler yaşama ve buna bağlı kendini gerçekleştirme, sosyalleşme gibi olguların insanlar tarafından değer görmesi, bu beklentileri karşılamak üzere gerçekleştirilen etkinliklere katılma amacıyla seyahat etme temayülündeki yükseliş etkinlik turizmini tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de geliştirmekte olan bir turizm türü hâline getirmiştir. Bunun sebebi olarak pek çok destinasyonun daha fazla turizm talebi oluşturup gelen turiste farklı deneyimler yaşatmak, turizm mevsimini uzatıp turizm gelirini artırmak, imajını güçlendirmek gibi amaçlarla çeşitli etkinlikler düzenlemesi veya düzenlenen etkinlikleri destinasyonlarına çekmek için gayret etmesi gösterilebilir (Can, 2015).

Doğa turizmi

Doğal ortamlara yapılan seyahatleri ifade eden doğa turizmi, genel olarak manzara bütünlüğü, topografya, su, vejetasyon ve yaban hayatı gibi doğal kaynakların kullanımıyla alakalı turizm şekillerinin tamamını içine alır ve kırsal yerlerde yapılan

rekreasyonel ve macera türü spor faaliyetlerini kapsar (Ceballos-Lascurain, 1996; Özgüç, 1998; akt. Arslan ve Kiper, 2007).

Kültür turizmi

Kültür, her ülkede farklılıklar gösterdiği gibi aynı ülke içinde dahi bu farklılıktan söz edilebilir yani yerleşilen her alanın kendine özgü bir kültürel dokusu vardır. Bu farklılıklar ve doku, turizm açısından ilgi çekici olma özelliğine sahiptir. İlgi çekiciliğin yüksek olmasının nedeni bilgi ve ulaşım teknolojisindeki gelişmelerdir. Bu durumun neticesinde ise insanların farklı millet ve kültürleri görme, öğrenme ve tanıma merakı; bu yerleri gezme isteği artmış ve böylece kültür turizmi ortaya çıkmıştır. Kültürel zenginlikler, turizm sektörünün içinde önemli bir yer bulmuştur. Coğrafi konum olarak geçiş noktasında bulunan Türkiye, farklı uygarlıklara ev sahipliği ettiğinden kültürel yönden oldukça zengindir ve ülke yerli ve yabancı turistlerin ziyaret edebileceği yüksek bir kültür turizmi potansiyeline sahiptir (Baykan, 2007).

Keşif turizmi

Keşif turizminin sıra dışı rotaların, bilinmeyen kültürler ile dünyadaki ve Türkiye'deki harikaların alternatif yollardan geçilerek görülmesi ve yaşanması (haberci.com.) şeklinde açıklaması yapılabilir.

Macera turizmi

Macera turizmi, turistik deneyimin katılımcısı, hazırlanması ve yönetiminin etkileşimiyle meydana gelen, risk içeren, çoğunlukla ticari beklentiyle ve turistlerin daimi ikâmetinden uzak bir doğal çevrede yerine getirilen, oldukça geniş bir faaliyet alanı bulunan açık hava turizmidir (Hall ve Weiler, 1992). Bu turizm türü, kent yaşamından uzaklaşmak isteyen insanların eğlenmek, dinlenmek, farklı yerleri görmek ve değişik etkinliklere katılmak amacıyla yeni destinasyon ve rekreasyon alanları arayışı içine girmesiyle doğmuş ve önemli bir turizm türü hâline gelmiştir (Çetinkaya, 2014).

İnanç turizmi

Bu turizm türünün ortaya çıkış noktası, inançlar gereği dinî gereklilikleri yerine getirmek veya dinî açıdan önemli görülen yerleri ziyaret etmek için kutsal mekânlarda en az bir gece konaklama koşuluyla oluşan geçici seyahatlerdir. Bu seyahatler sonucunda ekonomik ve sosyal nitelikli olay ve ilişkiler meydana gelir (Karaman ve Usta, 2006; akt. Güzel, 2016). 19. yy'da kitlesel turizm hareketleri ile birlikte ilgi görmeye ve yayılmaya başlayan inanç turizmi, aslında dünyanın en eski turizm çeşitlerinden biridir. Roma ve Kudüs inanç turizminde Orta Çağ'ın önde gelen yerlerine örnek olarak söylenebilir (Güzel, 2016).

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin analizi ve yorumlanması, verilerin analizinde kullanılan istatistiksel yöntem ve teknikler hakkında bilgi verilmiştir.

Araştırmanın modeli

Bu araştırmada, gerekli izinlerin alınması sonrasında, turizm türleri bilinirliği ile ilgili anket uygulaması yapılmıştır. Katılımcılara öncelikle yapılan çalışma hakkında bilgi verilmiş, Google Formlar kanalıyla hazırlanan ankette gönüllülük ölçütü temel alınarak ana kütle içerisinde seçilecek örnek kesimin araştırmacının yargılarında belirlendiği, tesadüfî olmayan ve verilerin ana kütleden en kolay, hızlı ve ekonomik biçimde toplandığı (Aaker, Kumar ve Day, 2007, Malhotra, 2004, Zikmund, 1997); isteyen herkesin örneklem içerisine dahil edilebildiği ve denek bulma işleminin belirlenen örneklem hacmine ulaşıncaya kadar devam ettiği (Ural ve Kılıç, 2011) örnekleme yöntemi olan kolayda örnekleme metodu kullanılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu 2022 yılı itibarıyla Kastamonu ili Merkez ilçede yaşayan/yaşamış 20 yaş üstü 518 katılımcıdan oluşturmaktadır. Tablo 1’de kişisel bilgiler gösterilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara ait kişisel bilgiler

		N	%			N	%
Cinsiyet	Kadın	252	48.6	Medeni Durum	Evli	343	66.2
	Erkek	266	51.4		Bekâr	175	33.8
Toplam		518	100.0	Toplam		518	100.0
Doğum Yılı	1996-2002	137	26.4	Eğitim Durumu	İlköğretim (ilkokul / ortaokul)	23	4.4
	1980-1995	189	36.5		Ortaöğretim (Lise)	80	15.4
	1965-1979	166	32.0		Ön Lisans / Lisans	328	63.3
	1946-1964	23	4.4		Lisansüstü	84	16.2
	1925-1963	3	.6		Eğitim yok	3	.6
Toplam		518	100.0	Toplam		518	100.0
Memleket	Kastamonu	379	73.2	Meslek	Çalışmıyor	30	5.8
	Diğer	139	26.8		Ev Hanımı	50	9.7
Toplam		518	100.0		Öğrenci	88	17.0
Gelir Durumu	0-4500 TL	169	32.6		Serbest Meslek	26	5.0
	4501-6500 TL	56	10.8		Özel Sektör	58	11.2
	6501-8500 TL	131	25.3		Kamu Çalışanı	266	51.4
	8501 TL ve üz	162	31.3				
Toplam		518	100.0	Toplam		518	100.0

Veri toplama aracı

Bu araştırmada, gerekli izinlerin alınması sonrasında, turizm türleri bilinirliği ile ilgili Google Formlar kanalıyla hazırlanan anket uygulaması yapılmıştır.

Verilerin analizi ve yorumlanması

Araştırmada elde edilen nicel verilerin analizi SPSS 26 Windows Paket İstatistik Programı kullanılarak yapılmıştır. Verilerin analizi sırasında, betimleyici istatistiklerin yanı sıra Ki-Kare Testi uygulanmıştır.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Kastamonu ili Merkez ilçesinde 2022 yılı itibarıyla ikâmet eden 20 yaş üstü nüfus oluşturmaktadır. Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü (NVİGM) tarafından, ilgili mevzuat ve idari kayıtlar uyarınca Ulusal Adres Veri Tabanı'nda (UAVT) yerleşim yerlerine yönelik olarak yapılan idari bağlılık, tüzel kişilik ve isim değişiklikleri ile yetkili idareler (belediyeler ve köyler için il özel idareleri) tarafından 31 Aralık günü itibarıyla UAVT kayıtları üzerinde gerçekleştirilen işlemler (yeni adres kaydı, adres bileşenlerinde meydana gelen değişikliklerin işlenmesi vb.) esas alınarak belirlenmiş Türkiye İstatistik Kurumu 2021 yılı verilerine göre bu nüfus 44.014'ü erkek, 46.655'i kadın olmak üzere toplam 90.669'dur (TÜİK, 2022). Örneklem ise kolayda örnekleme yöntemiyle seçilmiş 20 yaş üstü 518 katılımcıdan oluşmaktadır.

Araştırmanın Alt Problemleri

1. Araştırmaya katılan katılımcıların Turizm çeşitleri ile ilgili bilgi sahibi olma durumları nedir?
2. Araştırmaya katılan katılımcıların cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, meslek durumu, aylık gelir durumlarına göre turizm çeşitleri hakkında bilgi sahibi olma durumları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde alt problem cümlelerine yönelik elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Alt Problem 1: Araştırmaya katılan katılımcıların turizm çeşitleri ile ilgili bilgi sahibi olma durumları nedir?

Tablo 2. Araştırmaya katılan katılımcıların turizm çeşitleri ile ilgili bilgi sahibi olma durumları

	Turizm Çeşitleri							
	Yaz Turizmi		Kış Turizmi		Etkinlik Turizmi		Macera Turizmi	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Çok bilgi sahibiyim.	183	35.3	146	28.2	81	15.6	64	12.4
Az bilgi sahibiyim.	293	56.6	323	62.4	325	62.7	294	56.8
Hiç bilgi sahibi değilim.	42	8.1	49	9.5	112	21.6	160	30.9
Toplam	518	100.0	518	100.0	518	100.0	518	100.0
	Turizm Çeşitleri							
	Doğa Turizmi		Kültür Turizmi		Keşif Turizmi		İnanç Turizmi	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Çok bilgi sahibiyim.	132	25.5	145	28.0	55	10.6	143	27.6
Az bilgi sahibiyim.	331	63.9	312	60.2	305	58.9	289	55.8
Hiç bilgi sahibi değilim.	55	10.6	61	11.8	158	30.5	86	16.6
Toplam	518	100.0	518	100.0	518	100.0	518	100.0

Tablo 2'ye göre araştırmaya katılan katılımcıların yaz turizmiyle ilgili %35,3'ü, kış turizmiyle ilgili %28,2'si, etkinlik turizmiyle ilgili %15,6'sı, macera turizmiyle ilgili %12,4'ü, doğa turizmiyle ilgili %25,5'i, kültür turizmiyle ilgili %28,0'i, keşif turizmiyle ilgili %10,6'sı ve inanç turizmiyle ilgili %27,6'sı çok bilgi sahibi olduklarını; yaz turizmiyle ilgili %56,6'sı, kış turizmiyle ilgili %62,4'ü, etkinlik turizmiyle ilgili %62,7'si, macera turizmiyle ilgili %56,8'i, doğa turizmiyle ilgili %63,9'u, kültür turizmiyle ilgili %60,2'si, keşif turizmiyle ilgili %58,9'u, ve inanç turizmiyle ilgili %55,8'i az bilgi sahibi olduklarını; yaz turizmiyle ilgili %8,1'i, kış turizmiyle ilgili %9,5'i, etkinlik turizmiyle ilgili %21,6'sı, macera turizmiyle ilgili %30,9'u, doğa turizmiyle ilgili %10,6'sı, kültür turizmiyle ilgili %11,8'i, keşif turizmiyle ilgili %30,5'i, ve inanç turizmiyle ilgili %16,6'sı hiç bilgi sahibi olmadıklarını belirtmişlerdir.

Alt Problem 2: Araştırmaya katılan katılımcıların cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, meslek durumu, aylık gelir durumlarına göre turizm çeşitleri hakkında bilgi sahibi olma durumları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

Tablo 3. Araştırmaya katılan katılımcıların cinsiyetlerine göre turizm çeşitleri bilgisine ait ki-kare analizi

Cinsiyet	Yaz Turizmi				Cinsiyet	Kış Turizmi			
	Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibi değilim.	Toplam		Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibi değilim.	Toplam
Kadın	87	136	29	252	Kadın	70	152	30	252
	34.5%	54.0%	11.5%	100.0%		27.8%	60.3%	11.9%	100.0%
Erkek	96	157	13	266	Erkek	76	171	19	266
	36.1%	59.0%	4.9%	100.0%		28.6%	64.3%	7.1%	100.0%
Toplam	183	293	42	518	Toplam	146	323	49	518
	35.3%	56.6%	8.1%	100.0%		28.2%	62.4%	9.5%	100.0%
Etkinlik Turizmi					Macera Turizmi				
Kadın	38	148	66	252	Kadın	32	125	95	252
	15.1%	58.7%	26.2%	100.0%		12.7%	49.6%	37.7%	100.0%
Erkek	43	177	46	266	Erkek	32	169	65	266
	16.2%	66.5%	17.3%	100.0%		12.0%	63.5%	24.4%	100.0%
Toplam	81	325	112	518	Toplam	64	294	160	518
	15.6%	62.7%	21.6%	100.0%		12.4%	56.8%	30.9%	100.0%
Doğa Turizmi					Kültür Turizmi				
Kadın	59	163	30	252	Kadın	69	141	42	252
	23.4%	64.7%	11.9%	100.0%		27.4%	56.0%	16.7%	100.0%
Erkek	73	168	25	266	Erkek	76	171	19	266
	27.4%	63.2%	9.4%	100.0%		28.6%	64.3%	7.1%	100.0%
Toplam	132	331	55	518	Toplam	145	312	61	518
	25.5%	63.9%	10.6%	100.0%		28.0%	60.2%	11.8%	100.0%
Keşif Turizmi					İnanç Turizmi				
Kadın	27	135	90	252	Kadın	58	135	59	252
	10.7%	53.6%	35.7%	100.0%		23.0%	53.6%	23.4%	100.0%
Erkek	28	170	68	266	Erkek	85	154	27	266
	10.5%	63.9%	25.6%	100.0%		32.0%	57.9%	10.2%	100.0%
Toplam	55	305	158	518	Toplam	143	289	86	518
	10.6%	58.9%	30.5%	100.0%		27.6%	55.8%	16.6%	100.0%

Yaz Turizmi ($\chi^2 = 7.670$. $sd = 2$, $p = .02$)
 Etkinlik Turizmi ($\chi^2 = 6.094$. $sd = 2$, $p = .04$)
 Doğa Turizmi ($\chi^2 = 1.638$. $sd = 2$, $p = .44$)
 Keşif Turizmi ($\chi^2 = 6.724$. $sd = 2$, $p = .03$)

Kış Turizmi ($\chi^2 = 3.458$. $sd = 2$, $p = .17$)
 Macera Turizmi ($\chi^2 = 11.840$. $sd = 2$, $p = .00$)
 Kültür Turizmi ($\chi^2 = 11.525$. $sd = 2$, $p = .00$)
 İnanç Turizmi ($\chi^2 = 17.889$. $sd = 2$, $p = .00$)

Tablo 3'teki sonuç incelendiğinde Pearson Ki-Kare analizinde katılımcıların cinsiyetine göre kış ($sıg = .17$, $p > 0.05$) ve doğa turizmi ($sıg = .44$, $p > 0.05$) bilgisi durumunda anlamlı bir farklılık yokken yaz turizmi ($sıg = .02$, $p < 0.05$), etkinlik turizmi ($sıg = .04$, $p < 0.05$), macera turizmi ($sıg = .00$, $p < 0.05$), kültür turizmi ($sıg = .00$, $p < 0.05$), keşif turizmi ($sıg = .03$, $p < 0.05$) ve inanç turizmi ($sıg = .00$, $p < 0.05$) bilgisi durumunda cinsiyete göre anlamlı farklılık bulunmaktadır. Erkeklerin %4.9'u yaz turizmi ile ilgili hiçbir bilgiye sahip değilken kadınlarda bu oran %11.5'tir. Erkeklerin %17.3'ü etkinlik turizmi ile ilgili hiçbir bilgiye sahip değilken kadınlarda bu oran %26.2'ye yükselmektedir. Erkeklerin %24.4'ü macera turizmi ile ilgili hiçbir bilgiye sahip değilken kadınlarda bu oran %37.7'dir. Erkeklerin %7.1'i kültür turizmi ile ilgili hiçbir bilgiye sahip değilken kadınlarda bu oran %16.7'dir. Erkeklerin %25.6'sı keşif turizmi ile ilgili hiçbir bilgiye sahip değilken kadınlarda bu oran %35.7'dir. Erkeklerin %32'si inanç turizmi ile ilgili çok bilgiye sahipken kadınlarda bu oran %23'tür.

Tablo 4. Araştırmaya katılan katılımcıların medeni durumlarına göre turizm çeşitleri bilgisine ait ki-kare analizi

Medeni Durum	Yaz Turizmi				Medeni Durum	Kış Turizmi			
	Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibi değilim.	Toplam		Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibi değilim.	Toplam
Evli	132	182	29	343	Evli	96	215	32	343
	38.5%	53.1%	8.5%	100.0%		28.0%	62.7%	9.3%	100.0%
Bekâr	51	111	13	175	Bekâr	50	108	17	175
	29.1%	63.4%	7.4%	100.0%		28.6%	61.7%	9.7%	100.0%
Toplam	183	293	42	518	Toplam	146	323	49	518
	35.3%	56.6%	8.1%	100.0%		28.2%	62.4%	9.5%	100.0%
Etkinlik Turizmi					Macera Turizmi				
Evli	52	213	78	343	Evli	43	192	108	343
	15.2%	62.1%	22.7%	100.0%		12.5%	56.0%	31.5%	100.0%
Bekâr	29	112	34	175	Bekâr	21	102	52	175
	16.6%	64.0%	19.4%	100.0%		12.0%	58.3%	29.7%	100.0%
Toplam	81	325	112	518	Toplam	64	294	160	518
	15.6%	62.7%	21.6%	100.0%		12.4%	56.8%	30.9%	100.0%
Doğa Turizmi					Kültür Turizmi				
Evli	88	219	36	343	Evli	93	208	42	343
	25.7%	63.8%	10.5%	100.0%		27.1%	60.6%	12.2%	100.0%
Bekâr	44	112	19	175	Bekâr	52	104	19	175
	25.1%	64.0%	10.9%	100.0%		29.7%	59.4%	10.9%	100.0%
Toplam	132	331	55	518	Toplam	145	312	61	518
	25.5%	63.9%	10.6%	100.0%		28.0%	60.2%	11.8%	100.0%
Keşif Turizmi					İnanç Turizmi				
Evli	37	197	109	343	Evli	96	201	46	343
	10.8%	57.4%	31.8%	100.0%		28.0%	58.6%	13.4%	100.0%

Bekâr	18	108	49	175	Bekâr	47	88	40	175
	10.3%	61.7%	28.0%	100.0%		26.9%	50.3%	22.9%	100.0%
Toplam	55	305	158	518	Toplam	143	289	86	518
	10.6%	58.9%	30.5%	100.0%		27.6%	55.8%	16.6%	100.0%

Yaz Turizmi ($\chi^2 = 5.214$, $sd = 2$, $p = .07$)

Etkinlik Turizmi ($\chi^2 = .802$, $sd = 2$, $p = .67$)

Doğa Turizmi ($\chi^2 = .027$, $sd = 2$, $p = .98$)

Keşif Turizmi ($\chi^2 = .930$, $sd = 2$, $p = .62$)

Kış Turizmi ($\chi^2 = .050$, $sd = 2$, $p = .97$)

Macera Turizmi ($\chi^2 = .254$, $sd = 2$, $p = .88$)

Kültür Turizmi ($\chi^2 = .498$, $sd = 2$, $p = .78$)

İnanç Turizmi ($\chi^2 = 7.717$, $sd = 2$, $p = .02$)

Tablo 4'teki sonuç incelendiğinde Pearson Ki-Kare analizinde katılımcıların medeni durumlarına göre yaz turizmi ($sıg = .07$, $p > 0.05$), kış turizmi ($sıg = .97$, $p > 0.05$), etkinlik turizmi ($sıg = .67$, $p > 0.05$), macera turizmi ($sıg = .88$, $p > 0.05$), doğa turizmi ($sıg = .98$, $p > 0.05$), kültür turizmi ($sıg = .78$, $p > 0.05$) ve keşif turizmi ($sıg = .62$, $p > 0.05$) bilgisi durumunda anlamlı bir farklılık yokken inanç turizmi ($sıg = .02$, $p < 0.05$) bilgisi durumunda anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Evlilerin %13.4'ü inanç turizmi ile ilgili hiçbir bilgiye sahip değilken bekârlarda bu oran %22.9'dur.

Tablo 5. Araştırmaya katılan katılımcıların eğitim durumlarına göre yaz, kış, etkinlik ve macera turizmi bilgisine ait ki-kare analizi

Eğitim Durumu	Yaz Turizmi				Eğitim Durumu	Kış Turizmi			
	Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibiyim değilim.	Toplam		Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibiyim değilim.	Toplam
İlköğretim	3	9	11	23	İlköğretim	1	11	11	23
	13.0%	39.1%	47.8%	100.0%		4.3%	47.8%	47.8%	100.0%
Ortaöğretim	18	49	13	80	Ortaöğretim	15	53	12	80
	22.5%	61.3%	16.3%	100.0%		18.8%	66.3%	15.0%	100.0%
Ön Lisans / Lisans	118	195	15	328	Ön Lisans / Lisans	94	213	21	328
	36.0%	59.5%	4.6%	100.0%		28.7%	64.9%	6.4%	100.0%
Lisansüstü	44	39	1	84	Lisansüstü	36	45	3	84
	52.4%	46.4%	1.2%	100.0%		42.9%	53.6%	3.6%	100.0%
Toplam	183	292	40	515	Toplam	146	322	47	515
	35.5%	56.7%	7.8%	100.0%		28.3%	62.5%	9.1%	100.0%
Eğitim Durumu	Etkinlik Turizmi				Eğitim Durumu	Macera turizmi			
	Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibiyim değilim.	Toplam		Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibiyim değilim.	Toplam
İlköğretim	1	9	13	23	İlköğretim	2	7	14	23
	4.3%	39.1%	56.5%	100.0%		8.7%	30.4%	60.9%	100.0%
Ortaöğretim	10	45	25	80	Ortaöğretim	10	47	23	80
	12.5%	56.3%	31.3%	100.0%		12.5%	58.8%	28.8%	100.0%
Ön Lisans / Lisans	54	208	66	328	Ön Lisans / Lisans	39	188	101	328
	16.5%	63.4%	20.1%	100.0%		11.9%	57.3%	30.8%	100.0%
Lisansüstü	16	62	6	84	Lisansüstü	13	51	20	84
	19.0%	73.8%	7.1%	100.0%		15.5%	60.7%	23.8%	100.0%
Toplam	81	324	110	515	Toplam	64	293	158	515
	15.7%	62.9%	21.4%	100.0%		12.4%	56.9%	30.7%	100.0%

Yaz Turizmi ($\chi^2 = 81.289$, $sd = 6$, $p = .00$)

Etkinlik Turizmi ($\chi^2 = 32.517$, $sd = 6$, $p = .00$)

Kış Turizmi ($\chi^2 = 62.152$, $sd = 6$, $p = .00$)

Macera Turizmi ($\chi^2 = 12.291$, $sd = 6$, $p = .056$)

Tablo 5'teki sonuç incelendiğinde Pearson Ki-Kare analizinde katılımcıların eğitim durumlarına göre macera turizmi ($\chi^2=0.056$, $p>0.05$) bilgisi durumunda anlamlı bir farklılık yokken yaz turizmi ($\chi^2=0.00$, $p<0.05$), kış turizmi ($\chi^2=0.00$, $p<0.05$) ve etkinlik turizmi ($\chi^2=0.00$, $p<0.05$) bilgisi durumunda anlamlı farklılık bulunmaktadır. İlköğretim mezunlarının %13.0'ü, ortaöğretim mezunlarının %22.5'i, ön lisans / lisans mezunlarının %36.0'sı, lisansüstü mezunlarının ise %52.4'ü yaz turizmi ile ilgili çok bilgi sahibiyken ilköğretim mezunlarının %47.8'i, ortaöğretim mezunlarının %16.3'ü, ön lisans / lisans mezunlarının %4.6'sı, lisansüstü mezunlarının ise %1.2'si hiç bilgi sahibi değildir. İlköğretim mezunlarının %4.3'ü, ortaöğretim mezunlarının %18.8'i, ön lisans / lisans mezunlarının %28.7'si, lisansüstü mezunlarının ise %42.9'u kış turizmi ile ilgili çok bilgi sahibiyken ilköğretim mezunlarının %47.8'i, ortaöğretim mezunlarının %15.0'i, ön lisans / lisans mezunlarının %6.4'ü, lisansüstü mezunlarının ise %3.6'sı hiç bilgi sahibi değildir. İlköğretim mezunlarının %4.3'ü, ortaöğretim mezunlarının %12.5'i, ön lisans / lisans mezunlarının %16.5'i, lisansüstü mezunlarının ise %19.0'u etkinlik turizmi ile ilgili çok bilgi sahibiyken ilköğretim mezunlarının %56.5'i, ortaöğretim mezunlarının %31.3'ü, ön lisans / lisans mezunlarının %20.1'i, lisansüstü mezunlarının ise %7.1'i hiç bilgi sahibi değildir.

Tablo 6. Araştırmaya katılan katılımcıların eğitim durumlarına göre doğa, kültür, keşif ve inanç turizmi bilgisine ait ki-kare analizi

Eğitim Durumu	Doğa Turizmi				Eğitim Durum	Kültür Turizmi			
	Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibiyim.	Toplam		Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibiyim.	Toplam
İlköğretim	1	14	8	23	İlköğretim	2	11	10	23
	4.3%	60.9%	34.8%	100.0%		8.7%	47.8%	43.5%	100.0%
Ortaöğretim	14	51	15	80	Ortaöğretim	12	52	16	80
	17.5%	63.8%	18.8%	100.0%		15.0%	65.0%	20.0%	100.0%
Ön Lisans / Lisans	86	213	29	328	Ön Lisans / Lisans	93	204	31	328
	26.2%	64.9%	8.8%	100.0%		28.4%	62.2%	9.5%	100.0%
Lisansüstü	31	51	2	84	Lisansüstü	38	44	2	84
	36.9%	60.7%	2.4%	100.0%		45.2%	52.4%	2.4%	100.0%
Toplam	132	329	54	515	Toplam	145	311	59	515
	25.6%	63.9%	10.5%	100.0%		28.2%	60.4%	11.5%	100.0%
Keşif Turizmi					İnanç Turizmi				
İlköğretim	1	10	12	23	İlköğretim	1	10	12	23
	4.3%	43.5%	52.2%	100.0%		4.3%	43.5%	52.2%	100.0%
Ortaöğretim	6	49	25	80	Ortaöğretim	17	42	21	80
	7.5%	61.3%	31.3%	100.0%		21.3%	52.5%	26.3%	100.0%
Ön Lisans / Lisans	38	190	100	328	Ön Lisans / Lisans	93	187	48	328
	11.6%	57.9%	30.5%	100.0%		28.4%	57.0%	14.6%	100.0%
Lisansüstü	10	55	19	84	Lisansüstü	31	49	4	84
	11.9%	65.5%	22.6%	100.0%		36.9%	58.3%	4.8%	100.0%
Toplam	55	304	156	515	Toplam	142	288	85	515
	10.7%	59.0%	30.3%	100.0%		27.6%	55.9%	16.5%	100.0%

Doğa Turizmi ($\chi^2 = 34.828$, $sd = 6$, $p = .00$)

Keşif Turizmi ($\chi^2 = 8.956$, $sd = 6$, $p = .17$)

Kültür Turizmi ($\chi^2 = 51.547$, $sd = 6$, $p = .00$)

İnanç Turizmi ($\chi^2 = 39.393$, $sd = 6$, $p = .00$)

Tablo 6'daki sonuç incelendiğinde Pearson Ki-Kare analizinde katılımcıların eğitim durumlarına göre keşif turizmi ($\text{sig}=.017$, $p>0.05$) bilgisi durumunda anlamlı bir farklılık yokken doğa turizmi ($\text{sig}=.00$, $p<0.05$), kültür turizmi ($\text{sig}=.00$, $p<0.05$) ve inanç turizmi ($\text{sig}=.00$, $p<0.05$) bilgisi durumunda anlamlı farklılık bulunmaktadır. İlköğretim mezunlarının %4.3'ü, ortaöğretim mezunlarının %17.5'i, ön lisans / lisans mezunlarının %26.2'si, lisansüstü mezunlarının ise %36.9'u doğa turizmi ile ilgili çok bilgi sahibiyken ilköğretim mezunlarının %34.8'i, ortaöğretim mezunlarının %18.8'i, ön lisans / lisans mezunlarının %8.8'i, lisansüstü mezunlarının ise %2.4'ü hiç bilgi sahibi değildir. İlköğretim mezunlarının %8.7'si, ortaöğretim mezunlarının %15.0'i, ön lisans / lisans mezunlarının %28.4'ü, lisansüstü mezunlarının ise %45.2'si kültür turizmi ile ilgili çok bilgi sahibiyken ilköğretim mezunlarının %43.5'i, ortaöğretim mezunlarının %20.0'si, ön lisans / lisans mezunlarının %9.5'i, lisansüstü mezunlarının ise %2.4'ü hiç bilgi sahibi değildir. İlköğretim mezunlarının %4.3'ü, ortaöğretim mezunlarının %21.3'ü, ön lisans / lisans mezunlarının %28.4'ü, lisansüstü mezunlarının ise %36.9'u inanç turizmi ile ilgili çok bilgi sahibiyken ilköğretim mezunlarının %52.2'si, ortaöğretim mezunlarının %26.3'ü, ön lisans / lisans mezunlarının %14.6'sı, lisansüstü mezunlarının ise %4.8'i hiç bilgi sahibi değildir.

Tablo 7. Araştırmaya katılan katılımcıların meslek durumlarına göre yaz, kış, etkinlik ve macera turizmi bilgisine ait ki-kare analizi

Meslek Durumu	Yaz Turizmi				Meslek Durumu	Kış Turizmi			
	Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibi değilim.	Toplam		Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibi değilim.	Toplam
Çalışmıyor	7 23.3%	17 56.7%	6 20.0%	30 100.0%	Çalışmıyor	4 13.3%	20 66.7%	6 20.0%	30 100.0%
Ev Hanımı	13 26.0%	21 42.0%	16 32.0%	50 100.0%	Ev Hanımı	9 18.0%	29 58.0%	12 24.0%	50 100.0%
Öğrenci	26 29.5%	58 65.9%	4 4.5%	88 100.0%	Öğrenci	28 31.8%	54 61.4%	6 6.8%	88 100.0%
Serbest Meslek	9 34.6%	15 57.7%	2 7.7%	26 100.0%	Serbest Meslek	8 30.8%	15 57.7%	3 11.5%	26 100.0%
Özel Sektör	14 24.1%	37 63.8%	7 12.1%	58 100.0%	Özel Sektör	11 19.0%	37 63.8%	10 17.2%	58 100.0%
Kamu Çalışanı	114 42.9%	145 54.5%	7 2.6%	266 100.0%	Kamu Çalışanı	86 32.3%	168 63.2%	12 4.5%	266 100.0%
Toplam	183 35.3%	293 56.6%	42 8.1%	518 100.0%	Toplam	146 28.2%	323 62.4%	49 9.5%	518 100.0%
Meslek Durumu	Etkinlik Turizmi				Meslek Durumu	Macera turizmi			
	Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibi değilim.	Toplam		Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibi değilim.	Toplam
Çalışmıyor	5 16.7%	18 60.0%	7 23.3%	30 100.0%	Çalışmıyor	2 6.7%	13 43.3%	15 50.0%	30 100.0%
Ev Hanımı	6 12.0%	23 46.0%	21 42.0%	50 100.0%	Ev Hanımı	7 14.0%	21 42.0%	22 44.0%	50 100.0%
Öğrenci	15 17.0%	57 64.8%	16 18.2%	88 100.0%	Öğrenci	10 11.4%	55 62.5%	23 26.1%	88 100.0%

Serbest Meslek	3	19	4	26	Serbest Meslek	6	13	7	26
	11.5%	73.1%	15.4%	100.0%		23.1%	50.0%	26.9%	100.0%
Özel Sektör	10	29	19	58	Özel Sektör	6	32	20	58
	17.2%	50.0%	32.8%	100.0%		10.3%	55.2%	34.5%	100.0%
Kamu Çalışanı	42	179	45	266	Kamu Çalışanı	33	160	73	266
	15.8%	67.3%	16.9%	100.0%		12.4%	60.2%	27.4%	100.0%
Toplam	81	325	112	518	Toplam	64	294	160	518
	15.6%	62.7%	21.6%	100.0%		12.4%	56.8%	30.9%	100.0%

Yaz Turizmi ($\chi^2 = 66.365$, $sd = 10$, $p = .00$)Kış Turizmi ($\chi^2 = 34.491$, $sd = 10$, $p = .00$)Etkinlik Turizmi ($\chi^2 = 22.726$, $sd = 10$, $p = .01$)Macera Turizmi ($\chi^2 = 16.102$, $sd = 10$, $p = .09$)

Tablo 7'deki sonuç incelendiğinde Pearson Ki-Kare analizinde katılımcıların meslek durumlarına göre macera turizmi ($\text{sıg}=.09$, $p>0.05$) bilgisi durumunda anlamlı bir farklılık yokken yaz turizmi ($\text{sıg}=.00$, $p<0.05$), kış turizmi ($\text{sıg}=.00$, $p<0.05$) ve etkinlik turizmi ($\text{sıg}=.01$, $p<0.05$) bilgisi durumunda anlamlı farklılık bulunmaktadır. Çalışmayanların %23.3'ü, kamu çalışanlarının ise %42.9'u yaz turizmi ile ilgili çok bilgi sahibiyken çalışmayanların %20.0'si, kamu çalışanlarının ise %2.6'sı hiç bilgi sahibi değildir. Çalışmayanların %13.3'ü, kamu çalışanlarının ise %32.3'ü kış turizmi ile ilgili çok bilgi sahibiyken çalışmayanların %20.0'si, kamu çalışanlarının ise %4.3'ü hiç bilgi sahibi değildir. Ev hanımlarının %12.0'si, özel çalışanlarının ise %17.2'si etkinlik turizmi ile ilgili çok bilgi sahibiyken ev hanımlarının %42.0'si, kamu çalışanlarının ise %16.9'u hiç bilgi sahibi değildir.

Tablo 8. Araştırmaya katılan katılımcıların meslek durumlarına göre doğa, kültür, keşif ve inanç turizmi bilgisine ait ki-kare analizi

Meslek Durumu	Doğa Turizmi				Meslek Durum	Kültür Turizmi			
	Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibi değilim.	Toplam		Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibi değilim.	Toplam
Çalışmıyor	8	16	6	30	Çalışmıyor	3	19	8	30
	26.7%	53.3%	20.0%	100.0%		10.0%	63.3%	26.7%	100.0%
Ev Hanımı	7	31	12	50	Ev Hanımı	9	24	17	50
	14.0%	62.0%	24.0%	100.0%		18.0%	48.0%	34.0%	100.0%
Öğrenci	18	60	10	88	Öğrenci	28	52	8	88
	20.5%	68.2%	11.4%	100.0%		31.8%	59.1%	9.1%	100.0%
Serbest Meslek	7	16	3	26	Serbest Meslek	9	14	3	26
	26.9%	61.5%	11.5%	100.0%		34.6%	53.8%	11.5%	100.0%
Özel Sektör	11	40	7	58	Özel Sektör	11	36	11	58
	19.0%	69.0%	12.1%	100.0%		19.0%	62.1%	19.0%	100.0%
Kamu Çalışanı	81	168	17	266	Kamu Çalışanı	85	167	14	266
	30.5%	63.2%	6.4%	100.0%		32.0%	62.8%	5.3%	100.0%
Toplam	132	331	55	518	Toplam	145	312	61	518
	25.5%	63.9%	10.6%	100.0%		28.0%	60.2%	11.8%	100.0%
Keşif Turizmi					İnanç Turizmi				
Çalışmıyor	1	16	13	30	Çalışmıyor	3	21	6	30
	3.3%	53.3%	43.3%	100.0%		10.0%	70.0%	20.0%	100.0%
Ev Hanımı	5	22	23	50	Ev Hanımı	7	26	17	50

	10.0%	44.0%	46.0%	100.0%		14.0%	52.0%	34.0%	100.0%
Öğrenci	7	56	25	88	Öğrenci	23	43	22	88
	8.0%	63.6%	28.4%	100.0%		26.1%	48.9%	25.0%	100.0%
Serbest Meslek	5	13	8	26	Serbest Meslek	9	14	3	26
	19.2%	50.0%	30.8%	100.0%		34.6%	53.8%	11.5%	100.0%
Özel Sektör	9	29	20	58	Özel Sektör	15	29	14	58
	15.5%	50.0%	34.5%	100.0%		25.9%	50.0%	24.1%	100.0%
Kamu Çalışanı	28	169	69	266	Kamu Çalışanı	86	156	24	266
	10.5%	63.5%	25.9%	100.0%		32.3%	58.6%	9.0%	100.0%
Toplam	55	305	158	518	Toplam	143	289	86	518
	10.6%	58.9%	30.5%	100.0%		27.6%	55.8%	16.6%	100.0%

Doğa Turizmi ($\chi^2 = 23.703$, $sd = 10$, $p = .00$)Kültür Turizmi ($\chi^2 = 50.392$, $sd = 10$, $p = .00$)Keşif Turizmi ($\chi^2 = 17.513$, $sd = 10$, $p = .06$)İnanç Turizmi ($\chi^2 = 36.847$, $sd = 10$, $p = .00$)

Tablo 8'deki sonuç incelendiğinde Pearson Ki-Kare analizinde katılımcıların meslek durumlarına göre keşif turizmi ($\text{sıg}=.06$, $p>0.05$) bilgisi durumunda anlamlı bir farklılık yokken doğa turizmi ($\text{sıg}=.00$, $p<0.05$), kültür turizmi ($\text{sıg}=.00$, $p<0.05$) ve inanç turizmi ($\text{sıg}=.00$, $p<0.05$) bilgisi durumunda anlamlı farklılık bulunmaktadır. Ev hanımlarının %14.0'ü, kamu çalışanlarının ise %30.50'si doğa turizmi ile ilgili çok bilgi sahibiyken çalışmayanların %20.0'si, kamu çalışanlarının ise %6.4'ü hiç bilgi sahibi değildir. Çalışmayanların %10.0'u, serbest meslek çalışanlarının ise %34.6'sı kültür turizmi ile ilgili çok bilgi sahibiyken ev hanımlarının %34.0'ü, kamu çalışanlarının ise %5.3'ü hiç bilgi sahibi değildir. Çalışmayanların %10.0'u, serbest meslek çalışanlarının ise %34.6'sı inanç turizmi ile ilgili çok bilgi sahibiyken ev hanımlarının %34.0'ü, kamu çalışanlarının ise %9.0'u hiç bilgi sahibi değildir.

Tablo 9. Araştırmaya katılan katılımcıların aylık gelir durumlarına göre yaz, kış, etkinlik ve macera turizmi bilgisine ait ki-kare analizi

Aylık Gelir Durumu (TL)	Yaz Turizmi				Aylık Gelir Durumu (TL)	Kış Turizmi			
	Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibi değilim.	Toplam		Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibi değilim.	Toplam
0-4500	41	105	23	169	0-4500	37	107	25	169
	24.3%	62.1%	13.6%	100.0%		21.9%	63.3%	14.8%	100.0%
4501-6500	15	39	2	56	4501-6500	14	39	3	56
	26.8%	69.6%	3.6%	100.0%		25.0%	69.6%	5.4%	100.0%
6501-8500	45	78	8	131	6501-8500	36	87	8	131
	34.4%	59.5%	6.1%	100.0%		27.5%	66.4%	6.1%	100.0%
8501 ve üzeri	82	71	9	162	8501 ve üzeri	59	90	13	162
	50.6%	43.8%	5.6%	100.0%		36.4%	55.6%	8.0%	100.0%
Toplam	183	293	42	518	Toplam	146	323	49	518
	35.3%	56.6%	8.1%	100.0%		28.2%	62.4%	9.5%	100.0%
	Etkinlik Turizmi					Macera turizmi			
	Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibi değilim.	Toplam		Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibi değilim.	Toplam
0-4500	22	102	45	169	0-4500	21	88	60	169
	13.0%	60.4%	26.6%	100.0%		12.4%	52.1%	35.5%	100.0%
4501-6500	12	33	11	56	4501-6500	7	32	17	56
	21.4%	58.9%	19.6%	100.0%		12.5%	57.1%	30.4%	100.0%
6501-	18	83	30	131	6501-	14	71	46	131

8500	13.7%	63.4%	22.9%	100.0%	8500	10.7%	54.2%	35.1%	100.0%
8501 ve üzeri	29	107	26	162	8501 ve üzeri	22	103	37	162
	17.9%	66.0%	16.0%	100.0%		13.6%	63.6%	22.8%	100.0%
Toplam	81	325	112	518	Toplam	64	294	160	518
	15.6%	62.7%	21.6%	100.0%		12.4%	56.8%	30.9%	100.0%

Yaz Turizmi ($\chi^2 = 34.021$, $sd = 6$, $p = .00$)

Kış Turizmi ($\chi^2 = 16.532$, $sd = 6$, $p = .01$)

Etkinlik Turizmi ($\chi^2 = 7.834$, $sd = 6$, $p = .25$)

Macera Turizmi ($\chi^2 = 7.954$, $sd = 6$, $p = .24$)

Tablo 9'daki sonuç incelendiğinde Pearson Ki-Kare analizinde katılımcıların aylık gelir durumlarına göre etkinlik turizmi ($sıg=.25$, $p>0.05$) ve macera turizmi ($sıg=.24$, $p>0.05$) bilgisi durumunda anlamlı bir farklılık yokken yaz turizmi ($sıg=.00$, $p<0.05$) ve kış turizmi ($sıg=.01$, $p<0.05$) bilgisi durumunda anlamlı farklılık bulunmaktadır. 0-4500 TL aylık geliri bulunanların %24.3'ü, 8501 TL ve üzeri aylık geliri bulunanların %50.6'sı yaz turizmi ile ilgili çok bilgi sahibiyken 0-4500 TL aylık geliri bulunanların %13.6'sı, 4501-6500 TL aylık geliri bulunanların ise %3.6'sı hiç bilgi sahibi değildir. 0-4500 TL aylık geliri bulunanların %21.9'u, 8501 TL ve üzeri aylık geliri bulunanların ise %36.4'ü kış turizmi ile ilgili çok bilgi sahibiyken 0-4500 TL aylık geliri bulunanların %14.8'i, 4501-6500 TL aylık geliri bulunanların ise %5.4'ü hiç bilgi sahibi değildir.

Tablo 10. Araştırmaya katılan katılımcıların aylık gelir durumlarına göre doğa, kültür, keşif ve inanç turizmi bilgisine ait ki-kare analizi

Aylık Gelir Durumu (TL)	Doğa Turizmi				Aylık Gelir Durumu (TL)	Kültür Turizmi			
	Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibi değilim.	Toplam		Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibi değilim.	Toplam
0-4500	36	105	28	169	0-4500	34	103	32	169
	21.3%	62.1%	16.6%	100.0%		20.1%	60.9%	18.9%	100.0%
4501-6500	15	37	4	56	4501-6500	19	33	4	56
	26.8%	66.1%	7.1%	100.0%		33.9%	58.9%	7.1%	100.0%
6501-8500	35	84	12	131	6501-8500	40	78	13	131
	26.7%	64.1%	9.2%	100.0%		30.5%	59.5%	9.9%	100.0%
8501 ve üzeri	46	105	11	162	8501 ve üzeri	52	98	12	162
	28.4%	64.8%	6.8%	100.0%		32.1%	60.5%	7.4%	100.0%
Toplam	132	331	55	518	Toplam	145	312	61	518
	25.5%	63.9%	10.6%	100.0%		28.0%	60.2%	11.8%	100.0%
	Keşif Turizmi					İnanç Turizmi			
	Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibi değilim.	Toplam		Çok bilgi sahibiyim.	Az bilgi sahibiyim.	Hiç bilgi sahibi değilim.	Toplam
0-4500	17	92	60	169	0-4500	35	88	46	169
	10.1%	54.4%	35.5%	100.0%		20.7%	52.1%	27.2%	100.0%
4501-6500	8	34	14	56	4501-6500	18	27	11	56
	14.3%	60.7%	25.0%	100.0%		32.1%	48.2%	19.6%	100.0%
6501-8500	13	75	43	131	6501-8500	39	78	14	131
	9.9%	57.3%	32.8%	100.0%		29.8%	59.5%	10.7%	100.0%
8501 ve üzeri	17	104	41	162	8501 ve üzeri	51	96	15	162
	10.5%	64.2%	25.3%	100.0%		31.5%	59.3%	9.3%	100.0%
Toplam	55	305	158	518	Toplam	143	289	86	518
	10.6%	58.9%	30.5%	100.0%		27.6%	55.8%	16.6%	100.0%

Doğa Turizmi ($\chi^2 = 10.730$, $sd = 6$, $p = .09$)

Kültür Turizmi ($\chi^2 = 17.152$, $sd = 6$, $p = .09$)

Keşif Turizmi ($\chi^2 = 5.956$, $sd = 6$, $p = .43$)

İnanç Turizmi ($\chi^2 = 25.915$, $sd = 6$, $p = .00$)

Tablo 10'daki sonuç incelendiğinde Pearson Ki-Kare analizinde katılımcıların aylık gelir durumlarına göre doğa turizmi ($\text{sığ}=.09$, $p>0.05$), kültür turizmi ($\text{sığ}=.09$, $p>0.05$) ve keşif turizmi ($\text{sığ}=.43$, $p>0.05$) bilgisi durumunda anlamlı bir farklılık yokken inanç turizmi ($\text{sığ}=.00$, $p<0.05$) bilgisi durumunda anlamlı farklılık bulunmaktadır. 0-4500 TL aylık geliri bulunanların %20.7'si, 8501 TL ve üzeri aylık geliri bulunanların %31.5'i inanç turizmi ile ilgili çok bilgi sahibiyken 0-4500 TL aylık geliri bulunanların %27.2'si, 8501 TL ve üzeri aylık geliri bulunanların ise %9.3'ü hiç bilgi sahibi değildir.

Sonuç ve Tartışma

"Araştırmaya katılan katılımcıların turizm çeşitleri ile ilgili bilgi sahibi olma durumları nedir?" ve "Katılımcıların cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, meslek durumu, aylık gelir durumlarına göre turizm çeşitleri hakkında bilgi sahibi olma durumları arasında anlamlı farklılık var mıdır?" şeklinde belirlenen araştırma alt problemleri Pearson Ki-Kare Testi ile analiz edilmiştir.

Turizm, katılanların amaçlarına göre deniz, kongre, termal, yat, inanç turizmi gibi çeşitli şekillerde gruplandırılabilir (Kozak ve diğerleri, 2021). Bu araştırmaya katılan katılımcıların turizm çeşitleri ile ilgili bilgi sahibi olma durumları incelendiğinde en yüksek yüzdeyle çok bilgi sahibi olduklarını belirttikleri yaz turizminde oranın %35.3 olduğu görülmektedir. Az bilgi sahibiyim diyenlerin en yüksek oranı %63.9 ile doğa turizmi, hiç bilgi sahibi olmadıklarını belirttikleri turizm çeşidi ise %30.9 en yüksek yüzdelik oranla macera turizmi, hemen ardından %30.5'lik oranla keşif turizmi olmuştur.

Araştırmaya katılan katılımcıların cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, meslek durumu, aylık gelir durumlarına göre turizm çeşitleri hakkında bilgi sahibi olma durumları arasında genellikle anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Erkeklerin %4.9'u yaz turizmi ile ilgili hiçbir bilgiye sahip değilken kadınlarda bu oran %11.5'e, erkeklerin %17.3'ü etkinlik turizmi ile ilgili hiçbir bilgiye sahip değilken kadınlarda bu oran %26.2'ye yükselmektedir. Erkeklerin %24.4'ü macera turizmi ile ilgili hiçbir bilgiye sahip değilken kadınlarda bu oran %37.7, erkeklerin %7.1'i kültür turizmi ile ilgili hiçbir bilgiye sahip değilken kadınlarda bu oran %16.7, erkeklerin %25.6'sı keşif turizmi ile ilgili hiçbir bilgiye sahip değilken kadınlarda bu oran %35.7'dir. Erkeklerin %32'si inanç turizmi ile ilgili çok bilgiye sahipken kadınlarda bu oranın %23 olduğu görülmektedir.

Katılımcıların medeni durumuna göre evlilerin hiç bilgi sahibi değilim şeklinde verdikleri cevaplar; yaz (%8.5-%7.4), etkinlik (%22.7-%19.4), macera (%31.5-%29.7), kültür (%12.2-%10.9) ve keşif turizminde (%31.8-%28.0) daha yüksekken kış (%9.7-%9.3), doğa (%10.9-%10.5) ve inanç turizminde (%22.9/%13.4) bekârların hiç bilgi sahibi olmama durumlarının daha yüksek oranda olduğu görülmektedir. Medeni duruma göre en önemli farklılık ise inanç turizmindedir (%13.4-%22.9).

Yaz turizminde ilköğretim %47.8, ortaöğretim %16.3, ön lisans / lisans %14.6, lisansüstü %1.2 ve inanç turizminde ilköğretim %52.2, ortaöğretim %26.3, ön lisans / lisans %14.6, lisansüstü %4.8 örneklerinde olduğu gibi araştırmaya konu olan diğer

turizm türlerinde de eğitim düzeyi yükseldikçe turizm çeşitleri hakkında bilgi sahibi olma oranının yükseldiği görülmektedir.

Meslek durumlarına göre genellikle kamu ve özel sektör çalışanlarının turizm çeşitleri hakkında bilgi sahibi olma oranlarının çalışmayan ve ev hanımlarına göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Örneğin hiç bilgi sahibi değilim yanıtlarına göre yüzdelik oranlar yaz turizminde çalışmıyor %20, ev hanımı %32.0, kamu çalışanı %2.6; kış turizminde çalışmıyor %20.0, ev hanımı %24.0, kamu çalışanı %4.5 ve etkinlik turizminde çalışmıyor %23.3, ev hanımı %42.0, serbest meslek %15.4'tür. Özellikle kamu çalışanlarında turizm çeşitleri ile ilgili hiç bilgi sahibi değilim yanıtını verenlerin oranı düşmektedir.

Anlamli farklılık katılımcıların aylık gelir durumlarında da dikkat çekmektedir zira aylık gelir düzeyi yükseldikçe turizm türleri hakkında bilgi sahibi olma yüzdelik oranı da yükselmektedir.

Sonuç olarak erkek katılımcıların kadınlara, evlilerin bekârlara göre turizm çeşitleri ile ilgili daha fazla bilgi sahibi oldukları görülmüştür. Ayrıca eğitim düzeyi yükseldikçe, gelir düzeyi arttıkça ve kamu ve özel sektör çalışanlarının turizm çeşitleri ile ilgili daha fazla bilgi sahibi oldukları söylenebilir.

Turizm ve / veya turizm çeşitleri ile ilgili farkındalığının artırılabilmesi için ulusal ve uluslararası tanıtımda büyük rolü bulunan basın yayın organları ve sosyal medyadan yararlanmak, çeşitli sosyal kültürel etkinlikler düzenlemek, alanla ilgili girişimcilere destek olup imkânlar sağlamak ve eğitimler vermek suretiyle yerel yönetimler, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, turizm şirketleri, turizm fakülteleri hâlen yürütmekte oldukları çalışmalarını artırabilir, söz konusu kurum ve kuruluşlar aralarındaki iş birliğini artırarak amaca uygun projeler geliştirebilir. Yapılacak her türlü çalışma maviyle yeşilin kucaklaştığı, üç millî parka sahip, Karadeniz iklimi ile karasal iklimin kucaklaştığı, pek çok medeniyete ev sahipliği etmiş, Evliyalar Şehri Kastamonu'da kültür turizminden inanç turizmine, yaz turizminden kış turizmine tüm turizm türlerinin gelişmesine katkı verebilir.

Kaynaklar

- Aaker, D.A., Kumar, V. ve Day, G.S., (2007). *Marketing research*, 9. Edition, John Wiley & Sons, Danvers.
- Akyol, C. & Akkaşoğlu, S. (2021). Alternatif turizm türlerinin destinasyonlara katkısı: Artvin ve spor turizmi. *Journal of Humanities and Tourism Research*, 11 (1), 177-194.
- Arslan, M. ve Kiper, T. (2007). Anadolu'da doğa turizmi kapsamında doğa yürüyüşü güzergâhlarının belirlenmesinde örnek bir çalışma. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 4 (2), 165-174.
- Atasoy, E., Efe, R., & Soykan, A. (2008). Bursa ve Uludağ'ın turizm potansiyeli ve sorunları. In *International Conference Education, Science, Economics and Technologies in the Global World*, (pp. 1-9).
- Avcı, M. ve Doğan, R. (2020). "Evtad-ı Erbaa'nın kültür turizmi içerisindeki yeri, bilinirlik düzeyi: Kastamonu örneği". *Safran Kültür ve Turizm Araştırmaları Dergisi*, (3), 208-227.

- Baykan, E. (2007). Kültür turizmi ve turizmin kültürel varlıklar üzerindeki etkileri. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, (2), 30-49.
- Can, E. (2015). Boş zaman, rekreasyon ve etkinlik turizmi ilişkisi. *İstanbul Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 1-17.
- Coşkun, S. (2021). Küre Dağlarının Kastamonu iklimi üzerindeki etkileri. *Türk Coğrafya Dergisi*, (77), 37-52. doi: 10.17211/tcd.833701.
- Çeken, H., Dalgın, T. ve Çakır, N. (2012). Bir alternatif turizm türü olarak kırsal turizmin gelişimini etkileyen faktörler ve kırsal turizmin etkileri. *International Journal of Social and Economic Sciences*, 2(2), 11-16.
- Çelik, S. (2018). Alternatif turizm. *Journal of International Social Research*, 11(56), 193-204.
- Çetinkaya, G. (2014). Bir macera turizmi etkinliği olarak kaya tırmanış sporu ve Antalya-Geyikbayırı'nın potansiyeli. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 19(31), 83-100.
- dhmi.gov.tr. Şehir Tarihçesi. <https://www.dhmi.gov.tr/Sayfalar/Havalimani/Kastamonu/SehirTarihcesi.aspx#:~:text=Kastamonu'nun%20bilinen%20tarihi%2C%20Hitit,topraklar%C4%B1n%C4%B1%20da%20Makedonya'ya%20katm%C4%B1%C5%9Ft%C4%B1r>. Erişim Tarihi: 17.06.2022
- Emekli, G. (2006). Coğrafya, kültür ve turizm: Kültürel turizm. *Ege Coğrafya Dergisi*, 15 (1-2), 51-59.
- Güzel, Ö. (2016). Turistik ürün çeşitlendirmesi kapsamında yeni bir dinamik: İnanç turizmi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 2 (2), 87-100.
- Güzey, A. R. (2001). *Şer'iyye sicillerine göre XVII. yüzyıl sonları – XVIII. yüzyıl başlarında Kastamonu*. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara.
- Hall, M. ve Weiler, B. (1992). *Special interest tourism*. London: Belhaven.
- haberci.com. Keşif turizmi ve sıradışı gezginler-Coşkun Aral anlatıyor <http://haberci.com/2019/10/07/kesif-turizmi-ve-siradisi-gezginler-coskun-aral-anlatiyor/> Erişim Tarihi: 20.06.2022.
- İbret, Ü., Aydınözü, D. ve Uğurlu, M. (2015). Kastamonu şehrinde kültür ve inanç turizmi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 0 (32), 239-269. doi: 10.14781/mcd.00582.
- İncekara, A. (1998), *Doğu Anadolu'da kış turizmi ve gelişme olanakları*. İstanbul Ticaret Odası Yayın No: 1998-18.
- Kozak, N., Kozak, M. A. ve Kozak M. (2021). *Genel turizm ilkeler ve kavramlar*. 23. Baskı, Detay Yayıncılık.
- Kozan, Y., Kozan, G. Y., Özdemir, S., Özdemir, S. S., ve Günlü, E. (2014). Turizm yazınında "deniz turizmi"nin olgusal gelişimi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Denizcilik Fakültesi Dergisi*, 6(2), 115-129. doi: 10.18613/deudfd.11350
- kastamonu.ktb.gov.tr. Deniz Turizmi. <https://kastamonu.ktb.gov.tr/TR-63877/deniz-turizmi.html#:~:text=Plaj%C4%B1%20Ayr%C4%B1ca%20%C4%B0nebolu%2C%20Abana%2C%20Do%C4%B1Fanyurt,turizmi%20i%C3%A7in%20uygun%20koylar%20bulunmaktad%C4%B1r>. Erişim Tarihi: 18.06.2022
- kastamonu.ktb.gov.tr. Millî Parklar ve Korunan Alanlar. <https://kastamonu.ktb.gov.tr/tr-63883/milli-parklar-ve-korunan-alanlar.html> Erişim Tarihi: 17.06.2022

- Mursalov, M. (2009). *Bir turistik ürün çeşitlendirmesi olarak kış turizmi ve kış turizmi açısından Azerbaycan'ın Guba ? Haçmaz turizm bölgesinin arz potansiyeli*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Oktay, K., İşlek, E. ve Yaşar, U. (2016). Kastamonu'da doğa turizmi potansiyelinin değerlendirilmesi. *Türk Bilimsel Derlemeler Dergisi*, (2), 47-54.
- Özlü, H. (2019). İstiklal Savaşı'nda bir yol: İstiklal Yolu ve Kastamonu bölgesindeki lojistik faaliyetlerin değerlendirilmesi. *Savunma Bilimleri Dergisi*, 18 (36), 155-180. doi: 10.17134/khosbd.642152
- Soyak, M. (2013). Uluslararası turizmde son eğilimler ve Türkiye'de turizm politikalarının evrimi. *Marmara Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (4), 1-18.
- Soykan, F. (1999). Doğal Çevre ve Kırsal Kültürle Bütünleşen Bir Turizm Türü: Kırsal Turizm. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 67-75.
- Şengül, A. & Çılgınoğlu, H. (2021). Kültürel miras turizmi açısından Kral Kızı Hamamı'nın swot analizi ile değerlendirilmesi. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 11 (2), 539-552. doi: 10.30783/nevsosbilen.930386
- Tan, F. Z. ve Yıldırım, C. (2019). İnanç turizmi: Kastamonu ili turizm alt yapısına katkısı. *International Journal of Contemporary Tourism Research*, 3(1), 83-91. doi: 10.30625/ijctr.556508
- tarimorman.gov.tr. *İstiklal Yolu Tarihi Milli Parkı 44. Milli Park Oldu...* <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Haber/45/Istiklal-Yolu-Tarihi-Milli-Parki-44-Milli-Park-Oldu%E2%80%A6> Erişim Tarihi: 17.06.2022
- Taşlıgil, N. (2020). Milli parklar arasında farklı bir örnek: İstiklâl Yolu Tarihi Milli Parkı. *Türk Coğrafya Dergisi*, (74), 87-96.
- Ural, A., Kılıç, İ. (2011). *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi*. Detay Yayıncılık.
- Zengin, B., Koç, D. E. ve Ulama, Ş. (2019). Kastamonu ilinin doğa turizmi potansiyelinin alternatif turizm kapsamında değerlendirilmesi. *Safran Kültür ve Turizm Araştırmaları Dergisi*, 2 (2), 251-274.